

YNGVE SVENDSEN OG DEROMKRING
Om nedbyggingen av det norske rettsvesen

Dag Jørgen Høgetveit
Oktober 2019

YNGVE SVENDSEN OG DEROMKRING

Om nedbyggingen av det norske rettsvesen

"-Norske dommarar kan ikkje finna seg i dette lengre. Dette gjeld vår sjølvstende. Dei norske sorenskrivarane er blitt pressa frå skanse til skanse". (Gulating-lagdommer Per Jordal; Kl.k 2. okt.)

"Flere steder blir rettsstaten presset i kne, med hensikt. Av statsledere som ikke ønsker dens kontrollerende og modererende motmakt. Det siste norske politikere bør gjøre nå, er å tvangsslanke rettsstaten ytterligere." (Leder i Advokatforeningen, Jens Johan Hjort; Aft.p. 15. nov. 2018)

Dag Jørgen Høgetveit; oktober 2019

"Domstolkommisjonen la 1. oktober frem et forslag til endret domstolsstruktur. Vår hovedanbefaling er å styrke rettssikkerheten, sikre fortsatt høy tillit til domstolene og bedre ressursutnyttelsen ved å utvide tingrettenes og jordsskifterettenes rettskretser."

"Rettsikkerhet er sentralt i ethvert demokrati. Både for partene som møter i retten, og for samfunnet som helhet, er det avgjørende å sikre høy kvalitet i domstolene.

En domstolsstruktur med større rettskretser legger til rette for dette." (Bedre rettssikkerhet med større rettskretser; sorenskriver/leder av Domstolkommisjonen, Yngve Svendsen; kron. Aft.p. 2. okt.) Svendsen skriver ellers at "Generelt er trenden i Europa færre og større domstoler." Jeg tror det så gjerne.

I Ullensvang, over Sørfjorden for 1220-talls Lagmannsstova på Aga, ligger Hardanger tingrett. Dette vil sorenskriver Svendsen i Oslo og ekspertmedarbeidere ha en slutt på.

Jeg ser for meg en harding bes møte for rettergang i Bergen eller Haugesund; si for brudd på strl. § 185. (Advokat blir vel også et byfenomen.)

Hardingen er snart dømt hos en 'anonym' storbydommer for å ha uttrykket en ikke-beviselig følelse, 'hat', mot eks.vis perverse (jf. ordbok, fortrinnsvis en eldre) eller for "forhånelse" og "ringeakt" mot medborgere som er likere for loven enn andre; for begreper vidåpne for tolkning og vilkårlig dom (; 'anonym': Det faller enklere å være den urettferdige dommer i by-setting med fysisk-mental avstand til anklagede og ingen kolleger utenfor settingen).

Når man i tinghuset har bestemt seg i tråd med politiske føringer, kan ytterligere overføringer til byadvokaten for ankefremmelse antagelig anses meningsløst.

Jeg vil forsøke utdype:

Norsk straffedom er tradisjonelt en sak for anklagedes likemenn; kort sagt en jury, en lagrette. Over århundrene er der unntak; "Ved Justisdepartementets frd. av 3. sept. 1941 er systemet med 1. opphevet", som Asch.konv.leks. skriver i 1948. Gjeninnført. Avviklet jan. 2018. (Mer om dette m.v. i D.J.H; Og hvorfor gjør de det alltsammen?; kommentar-avisa.no; s.1-4.)

Lagmannsrett samtidig endret fra tre fagdommere og fire legmannsinnslag til hhv. to og fem.

Borgarting lagmannsrett er knapt ferdig med å sette til side siste jurykjennelse, før den skriver Just.dep. med ønske om tilbakevenden til tre/fire - uten jury forståss. "-Det er bred enighet blant dommerne om at reduksjonen fra tre til to fagdommere rett og slett er feilslått", gjengis førstelagmann Marianne Vollan (Aft.p. 7. aug.); Advokatforeningen deler ikke synspunktet, men "Dommerne i både Agder, Gulating og Hålogaland lagmannsrett har i sommer også sendt brev som støtter synspunktene til Borgarting."

Omkring den tid 'man' begynte nedbyggingen av Forsvaret, innførtes ankesiling ved saker under seks års strafferamme. Dep. la dengang "særlig vekt på at det skal være en ubetinget ankeadgang i de alvorligste sakene" (Ot.prp.nr.78 (1992-

1993)).

"Regjeringen foreslår nå at ingen skal ha krav på å anke en tingrettsdom til lagmannsretten. Alle saker skal siles". Enhver anket straffesak kan så endelig avgjøres "uten at aktørene får snakke med dommeren, uten meddommere, muntlighet, bevisumiddelbarhet og andre sentrale rettssikkerhetsgarantier. Justisdepartementet uttaler i en pressemelding 13. mars i år at dette vil gi en "umiddelbar effektiviseringsgevinst." "Ansvaret for det endelige utfallet av de mest alvorlige tiltalene kan nå bli flyttet fra lagmannsrettens saler, hvor vanlige folk deltar i behandlingen, til fagdommernes lukkede kontorer", hvor det allerede er for de mindre alvorlige tiltaler. (Sit. leder av Adv.for.' forsvarergruppe, Marius Dietrichson; Aft.p. 11. apr.)

Så var det tingrettsforekomsten spesifikt (her var forøvrig tidligere herreds- og byretter i landet);

"-Det foreligger ingen undersøkelse som kan bekrefte at kvaliteten på dommeravgjørelser er dårligere dess mindre domstolen er. Hvis det var tilfellet, påligger det myndighetene å rette opp i det. Det kan enkelt gjøres ved å tilføre økte ressurser, sier" sorenskriver Hans Edvard Roll i Vesterålen (Nat. 6. mai).

"-Det er sjelden jussen som byr på problemer i de fleste saker. Utfordringen ligger i å forstå faktum og vurdere bevisene som er fremmet. I både store og små tingretter er det som regel én fagdommer i hver sak. Uavhengig av hvor mange andre dommere som er tilsatt ved domstolen, vil ikke disse kunne være med og gjøre denne bevisvurderingen, mener" sorenskriver Elisabeth Wiik i Søre Sunnmøre. "Dommere ved små tingretter kan dermed ha fortrinn, ikke ulemper, mener hun: -Bredden i erfaring, og ikke minst det å være eksponert for ulike saker, er det som gjør oss i stand til å vurdere hver sak som unik, og som trener oss i kompliserte saker." (Nat. 6. mai)

Sorenskriver Stein Arne Vedde i Hallingdal "mener det er lagt for klare føringer for kommisjonens arbeid, blant annet fordi det er besluttet at familie- og barnevernssaker skal sentraliseres <tygg på dēn>, og kun behandles ved noen få store domstoler.

-Argumentasjonen for dette holder ikke faglig mål. Dette er saker som de fleste dommere har god erfaring med å behandle, da det gjennomgående for hele landet utgjør i snit 25 til 30 prosent av tvistesakene." (Nat. 6. mai)

"-Den viktigaste jobben tingretten kan gjøre, er å få på plass faktum, og det er der lokalkunnskap er så viktig. Har ein faktum på plass, gjev jussen seg ofte sjølv." (Gulatinglagdommer Per Jordal; Dag og Tid 4. okt.)

"Jordal kjenner ikkje att problemskildringane Domstolkommisjonen legg til grunn. Han seier norske domstolar har nytt godt av høg tillit, og at noko av grunnen ligg i nett den desentraliserte strukturen: Dei fleste sakene vert endeleg avgjorde i tingretten, der det sit dommarar som kjenner geografien og lokale forhold. I straffesaker deltek òg lokale meddommarar. Og på grunn av at domstolane har lege spreidd, har det òg vore advokatar tilgjengeleg over heile landet, noko som er eit grunnleggjande vilkår for rettstryggleik, ifølgje Jordal." "-Eg vil påstå at ei nedlegging, som no er føreslege, svekkjer høvet for rett bevisvurdering i dei delane av landet som no mistar sin eigen domstol. Geografisk gjeld det størsteparten av landet, seier han."

"Og hele tiden sto det norske toppmilitære klar til å akseptere - ja, noen med sin aktive støtte - en omlegging som viste seg å være en nedbygging", som Harald Stanghelle nylig skrev i Forsvarets Forum (4/-19).

"La eder advare, I dommere på jorden!" (Salme 2,10)

Ekspertutvalget under ledelse av karrieresorenskriver Yngve Svendsen (i flg. Nat. 2. okt. "sorenskriver blant annet i Lofoten og Hadeland", i Kristiansand og i perioden som domstolkommisjonsleder videre sorenskriver i hovedstaden); ekspertutvalget "har et medlem fra Førde og et fra Nittedal. Av disse har bare Førde egen tingrett. Alle andre medlemmer bor i en av landets store eller største byer." (Nat 2. okt.) Kommisjonen har forøvrig underveis besøkt 3 tingretter,

før den anbefaler nedleggelse av 38.

(Noe annet (eller er det egentlig det?): "Et utvalg med mandat om å utrede en sektorovergripende fullmaktslov, la før sommeren på bordet en utredning som åpner for nettopp det", skriver Kl.k (9. okt) og intervjuer komitéleder Lene Vågslid: "-Jeg ser det som et forsøk på å svare på en bestilling, sier Vågslid og beskriver vilkårene som så strenge "at det nesten ikke er gjennomførbart". Komitélederen mener det er et signal om at det ikke er mulig å få til slike endringer som regjeringen ba om, og at utvalget har strukket seg langt for å finne en løsning på oppdraget det fikk." "-Det er dessverre typisk for denne regjeringen. Vi så det også med Domstolkommisjonen. Det fikk ikke akkurat et spørrende mandat, for å si det sånn. Vår opplevelse er at de har bestemt seg på forhånd. Det samme gjelder mandatet som dette utvalget fikk.")

"No ser vi at utvalet har levert på bestilling." "Regjeringa ... gjorde det tydeleg allereie i mandatet at talet på domstolar skulle ned. Sidan har regjeringa framskunda den delen som gjaldt struktur til 1. oktober i år, slik at denne no er lausriven frå resten av analysen som kjem i 2020. Regjeringa forhindra stor politisk debatt om saka i ein valkamp ved å vente til etter kommune- og fylkestingsvalet, men samtidig har dei god nok tid til å gjera drastiske endringar før stortingsvalet i 2021." (Jenny Klinge; Dagen 4. okt.)

(Noen finner det underlig å bestille en strukturrapport løsrevet fra innholdet. Det er vel ikke mer underlig enn fylkesstrukturras(jonalis)ering forut for innholds-'reform' eller langtidsplan for Forsvaret hvor landmakten ble satt på vent.)

Kronekostnaden for impliserte ved å avvikle de fleste tingretter? Nei, det vet ikke kommisjonen riktig; men de har regnet mulig innsparing på 1,5 til 1,92 mrd. over 15 år. (Det er standard: Finn et tall. Gang det på x antall år til tallet blir stort.)

-D"enne regjeringen tar penger fra den dømmende makt for å prioritere sakene til den utøvende makta, som er regjeringen. Det er ikke bra i et uvahengighetsperspektiv, sier" domstoladministrasjonsdirektør Sven Marius Urke (Kl.k. 8. okt.) ifm. regjeringens ostehøvel- (ABE-) 'reform' som stadig spiser stillinger i rettsvesenet; Urke forøvrig medlem av Domstolkommisjonen. Av statsbudsjettet går omkring 2 promille (skriver: 2 promille) til 'den tredje statsmakt', en grunnstruktur i samfunnskonstruksjonen (hvorav igjen under 2 prosent til de ti minste tingretter).

I "følge <lagdomar> Jordal" har Domstoladministrasjonen gjennom fleire år ... drive systematisk forskjellsbehandling mellom små og store tingrettar."

"Jordal seier at dei ti-tolv største tingrettane har vorte prioriterte og fått nytt utstyr, medan dei andre ofte har vorte sette på vent. Tingrettar som meir eller mindre friviljug har slege seg saman, har likeiंस vorte premierte, mellom anna gjennom å verte fritekne for innsparinga som følger av regjeringas avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform eller auka budsjett, medan sorenskriverarar som har stritta imot samanslåing, har fått merke at det har ein pris, seier Jordal.

Han seier Domstoladministrasjonen medvite har skapt forskjellar mellom tingrettane som no vert brukte som eit argument for å leggje fleire av dei ned." (Dag og Tid 4. okt.)

(Modellen er forsåvidt ikke helt unik: Nylig kom og Sanderudutvalgets forslag til inndragning av kraftinntekter; som red. Sigurd Haugsgjerd (leder Setesdølen 3. okt.) skriver: "Mykje kan tyde på at dette er eit meir langsiktig trekk for å leggje til rette for nye kommunesamanslåingar. Ved å svekke inntektsgrunnlaget så kraftig i mange av dei minste og mest ressursvake distriktskommunane, vil det vere lettare å få dei til å strekke våpen og gje opp sin eigen eksitens som sjølvstendige forvaltnigseiningar. Det høyrer då også med til historia at i det såkalla ekspertutvalet er distriktshensyn dårleg representert. Til alt overmål er professoren i samfunnsøkonomi, Jørn Rattsø, blant medlemmene. Han er

frå tidlegare mest kjend som ein av pådrivarane for kommunesamanslåingar her i landet for 4-5 år sidan. Hans målsettingar står sannsynlegvis ved lag." Eller som forbundsleder i NTL, Kjersti Barsok (Nat. 3. okt.) observerer; "-De manglende ressursene i domstolene er en politisk villet utvikling. Det er regjeringen som bevilger penger. Mye av utgiftene i domstolene er dessuten lønn. De store kostnadene er ikke knyttet til lokaler.")

"Jordal <Dag og Tid 4. okt.> meiner det generelt ser ut som at Domstolkommisjonen har leita etter argument for nedlegging heller enn å vurdere andre løysingar... Domstolkommisjonen held det fram som eit problem at dommarfullmektigar, som har få års yrkeserfaring, i fleire domstolar har stort ansvar og avgjer saker "med særleg sårbare parter, typisk foreldretvistsaker og barnevernssaker". -Dersom ordninga med dommarfullmektigar, som har fungert godt i mange, mange år, no har vorte vanskeleg og problematisk, er løysinga då å revolusjonere heile domstolsstrukturen? Nei, det er å gjere desse stillingane om til faste tingrettsdommarar i staden, men det har ikkje kommisjonen vurdert. Dei har berre sett i retning sentralisering, seier han."

ET STEG TILBAKE

'Sentralisering'? Tja; det òg. Men her foregår mer.

"Omstillingen" vår synes drevet av kraftforsyning, veier, anlegg og flyttinger/ombygginger av fungerende strukturer. Vi kan begynne med Andøya. Her skal en godt fungerende flybase, i et aktivt lokalmiljø, flyttes til Evenes, til tross for at Andøya ønskes av våre allierte. Denne flyttekostnaden på minst 4-5 milliarder kroner kunne vært spart. Norge har også lagt ned Nord-Europas beste flybase, Bodø, med missilsikre bunkere for 72 fly, for så å sette Norges største investering, F-35-jagerne, i skur på Ørlandet. Og nylig er helikopterbasen på Bardufoss vedtatt flyttet til Rygge. Videre er Rygge sivile lufthavn nedlagt, mens det planlegges en ny rullebane på Gardermoen med et kostnadsoverslag på 19 milliarder kroner. Det er ikke bare staten som driver med kostbare flytteprosesser. I Oslo er Nasjonalgalleriet ..."

"Regionreform, nærpolitireform og sykehusreformer, samt flytting av Ullevål sykehus, medfører nye kostnader til nybygg på titalls milliarder. Felles for alle løsningene i Oslo, er at det frigjøres store tomter for boligutbygging, og dermed en ytterligere vekst i eiendomssektoren. Først skal det bygges et nytt bygg, dernest skal det gamle rives, før nytt skal bygges på tomten. Det blir mye aktivitet av slikt, men kun et land med stor oljeformue kan finansiere slik ikke-produktiv virksomhet."

"Vi øder kapitalen på prosjekter vi ikke trenger uten å sikre langsiktig omstilling. Det går så lenge vi kan øse av oljefondet til ethvert prosjekt som innebærer asfalt, flytting eller omlegging."

"Problemet er ikke mangel på penger, men kanskje det er selve problemet." (Christian Anton Smedshaug; Kl.k. 18. sept)

Sveits pumper ikke olje. Men de produserer; herunder antagelig et betydelig antall svenner og mestere. I Norge produseres bachelors og mastere; med lavest prosentandel realfag i OECD. Fem årskull, nesten 300000 under gratis utdanning med studiestøtte. Omregnet i "ei årsinntekt på 500.000, snakkar vi om ein tapt arbeidsinnsats på 150 milliardar." "Kanskje det hadde vore nok med 150.000 studentar, som likevel hadde vore over sveitsisk nivå", spør Jon Hustad (Dag og Tid 11. okt.).

Forbundsforsamlingen i Bern skrives forresten (annetsteds) å kun samles fire ganger tre uker årlig...

Smedshaug nevnte "veier"; Samferdsel; "forfattarane av nasjonal transportplan (NTP), som denne regjeringa har dobla i utgifter, skriv rett ut at planen samla har negativ samfunnsøkonomisk nytte. Vi får altså mindre att for denne auken på 80 prosent enn vi har skote inn. Desse negative effektane står det ikkje

noko om i statsbudsjettet." (Jon Hustad; Dag og Tid 11. okt.)

Og el-utslippsbiler; Hustad: "I 2020 taper staten rundt rekna 45 milliardar kroner i inntekter frå bil samanlikna med 2007." "Som Statistisk sentralbyrå har synt, er det dei som tener mest, som har kjøpt elbilane og dei store hybridbilane... Statistisk sentralbyrå har òg synt at å gje desse avgiftslettane på bil, er det dyraste og minst effektive klimatiltaket som tenkjast kan, særleg om ein tenkjer globalt."

Legg så bort karbonspøkelsesparadigmet og saken blir fremdels knapt værre. Men hva gjør man ikke for å reise argument for 'en mer rettferdig bilavgiftspolitik' i form av satellittbasert totalovervåking.

Først inne på vidunderlige nye hel-elektriske verden med uttalte ambisjoner om mer 'grønn' energi til m.a. el-utslippsbilene: "-Småkraften har i dag 50 verk under bygging og en reserve på 350 konsesjonsgitte prosjekter. Om alt skulle bli realisert vil det utløse 56 milliarder kroner i bidrag til BNP og 13 200 årsverk i distriktene. I produksjon utgjør det 3,2 TWh fornybar kraft", forteller daglig leder i Småkraftforeninga, Knut Olav Tveit. (Bondebladet 17. okt) Tro om Sanderud-utvalget har noen tanker om hvem som skal overta småkraften som ikke allerede er avhendet utenlands; utvalget går for en "justering" av grunnrenteskatt.

"-Forslaget vil utradere småkraften som drivende kraft i bygde-Norge. De det først går ut over, er de mange tusen bøndene og grunneiere som i dag enten benytter vannfallet sitt selv eller leier det ut til andre. Deretter faller selkapene på rekke og rad, sier Tveit." "-... Vi har gjort beregninger for 200 reelle, grunneiereide kraftverk. Det blir massive underskudd for de aller fleste. Etter noen år tror jeg nesten alle vil gå med underskudd. Da blir det salg til spottpris".

'Sentralisering'? "Trenden er hverken sentralisering eller desentralisering - den store trenden nå er bare endring. En dag skal man slå sammen for å sikre stordriftsfordeler, den neste skal det desentraliseres for <å> sikre et godt tilbud over hele landet." Skriver Trond Wiberg, hovedtillitsvalgt, Tekna, Statens vegvesen; Kl.k. 22. juli.

"Statens vegvesen har et av de beste fagmiljøene i verden når det gjelder trafikk-sikkerhet. Norge har Europas tryggeste trafikk, målt per innbygger"; (i antall døde ligger Steinrøysa langt under halve EU-snittet).

"Den beste garantien for en fortsatt sikker trafikk, er å ta vare på kompetansekulturen vi har bygget opp over hele landet, det være seg i Oslo, Leikanger eller Grimstad.

I stedet ser vi nå at det ene fagmiljøet etter det andre forsvinner gjennom flyttinger til regionale sentere og nedleggelse av stillinger. Som et ledd i regionreformen ble det bestemt at Statens Vegvesen skulle regionaliseres, til tross for at utredninger viste at dette ville være mindre kostnadseffektivt og mindre trygt. Samtidig sentraliseres andre offentlige tjenester som helse og høyere utdanning." Fortsatt Wiberg.

"Nærpolitireformen" handler om alt annet enn nærhet, men gis ikke nok penger til å kunne gjennomføres, så hvor dårlig planen egentlig var, får vi aldri vite", skriver "Anonym politiansatt i omstilling"; kron. Kl.k. 9. feb., men skriver også om domstolene m.m. "Og menneskene som velger å stå i dette er forunderlig like, samme hva slags klær de har, eller hva som står på skjorta. De holder alt sammen, så lenge det går." "Men sakte, og sikkert, kommer det intrikate systemet som er noe av bærebjelken i landet Norge til å klare mindre. Og mindre."

"De kaller det "styrking", "rasjonalisering", "omstilling", "avbyråkratisering", "slanking", "satsing", "utvikling", "endring", "reform". De kaller det ikke skrumping, sulting, svekking, riving, rasering, sparking, demoralisering, devaluering, redusering, demontering, nedbygging, desorientering.

De vurderer. Og de vet hva de gjør."

OG KANSKJE ENDA ET STEG TILBAKE;

En betraktning fra kunstner Ferdinand Wyller (Dagen 5. mars); "Det gjelder å rive mennesket ut av sin narsissisme, så man omvender seg, og finner en annen vei. Det er snakk om en heterofil relasjon der Gud representerer en natur, og mennesket en annen.

På forskjellige nivåer lukkes nå vår kultur rundt seg selv. Dynamikken mellom makt og motmakt opphører. Alt som ikke lar seg innordne av de homogeniserende kreftene, blir skuflet ut. Globalisert økonomi og teknologi pares med vårt eget begjær. Og i denne akten tillates ingen forstyrrende stemme. Det eneste som virkelig teller er effektivitet for effektivitetens egen skyld, økonomisk vekst for vekstens egen skyld, og begjær for begjærets egen skyld. Det menneskelige rom ommøbleres gradvis til et rom for instrumenter og begjærsobjekter. Her må både rent biologiske og åndelige realiteter vike under dekke av ord som "frihet", "kjærlighet" og "toleranse". For det er jo dette alle fremdeles lengter etter. Disse ordene er derfor så velegnet til å forføre.

På den tid da samfunnet hadde et felles Livs-prosjekt, feiret man inngåelse av ekteskap med brask og bram, og med velsignelse. For her lå potensialet til nytt liv. Bryllupet fikk på denne måten en eksistensiell betydning. Og det signaliserte klart hva som ideelt sett stod i sentrum for både den enkelte og for hele samfunnet. I dag er dette, logisk nok, forlatt til fordel for feiring av "ekteskapsinngåelse" mellom to likekjønnede. Markeringen og opphøyelsen av denne homogene, ufruktbare relasjonen har også en sterk symbol-verdi, og står som en tydelig markør for den samfunnsmessige omkalfatring som har pågått de siste ti-årene." I denne forbindelse er hver ordfører i landet i det senere tildelt oppgaven å la sitt verv og seg selv pervertere ved å forrette homo-rite, altmedens Bent Høie siden 2017 har føret fysisk friske menn med gratispiller som lar dem vedbli en naturstridig, promiskuøs adferd med fravær av typisk fysisk følgesykdom.

'De' har vel forstått, som statsråd og senere statsminister, Abraham Berge hundre år før dem, "at det begreb, man kalder fædrelandet, det bestod kun af de tusind hjem." Men

TILBAKE TIL DOMSTOLKOMMISJONEN

Nationen 9. okt.: "Det går under radaren, frykter de ansatte. Både folk, politikere og den offentlige debatten er nemlig mest opptatt av hva som skjer med storebror, tingrettene, mener Ranveig Øverby, som er tidligere leder i fagforbundet NTL Domstol." "-Vi er ikke nevnt, generelt. Domstoladministrasjonen glømmer oss også i mange sammenhenger. Vi er vel ikke så synlige heller. Men vi er veldig gode på rettsforlik, og å få til gode løsninger for alle, sier Øverby."

"Øverby jobber selv ved Vestøpländ og Sør-Gudbrandsdal jordskifterett i Lillehammer... Hun viser til at mye av saksbehandlingene skjer på eiendommene, ikke i rettslokalene. -Å sentralisere jordskifterettene til de store byene er et skikkelig bomskudd. Det betyr mye lengre reisevei for både dommere og ingeniører, som vil fordyre hele prosessen." -"Eiendommene ligger fortsatt der de er. Økt hyttebygging, omdisponering til fritidsbolig, slakting av gårdsbruk, salg av eiendom og endret bruk kan ... føre til økt behov for saker". Domstolkommissjonen vil fjerne også ca. 2/3 av jordskifterettene.

Øverby: "-I de ordinære domstolene er det som regel bare et fåtall parter per sak. I jordskifteretten er det ofte et stort antall. Det er ikke uvanlig med over 100 parter. Det blir også skrevet mange dommer i hver sak. Slike saker krever mange ressurser. At dette ikke er nevnt, gir utredningen noen klare mangler".

Mange parter, dommer, eiendommer; kan det (opså) i jordskifteretten være tjenelig med utstrakt lokalkunnskap? Kan det videre være slik at Svendsen et al.s utredning bør sees i sammenheng med NOU 2018:11, med sammenslåing av fjell- og allmenningstyrer?

Og førstens inne på det som "går under radaren":

"-De fleste vet lite om domstolene, både lokalt og nasjonalt. Det er jo for-

ståelig. Det jeg er skuffet over, er at justispolitikere uttaler seg før de har satt seg inn i hele saken. Da dreier det seg kanskje ikke så mye om domstolpolitikk, men om andre typer betraktninger, typisk arbeidsplasser i distriktene og sentralisering, sier" medlem av Svendseutvalget og direktør i Domstoladministrasjonen, Sven Marius Urke; Nat. 10. okt.

Gulating-lagdommer Per Jordal (Dag og Tid 4. okt.) finner at "kuttforslaget ... trugar den uavhengige rolla sorenskrivarane, som leiar av tingrettane, har hatt i over 400 år <og noen får kanskje assosiasjon til hva 'man' har gjort med le-nsmannsembedet>.

-Den tradisjonelle sorenskrivaren forsvinn. Han skal ikkje lenger vera leiande dommar, men vert administrator eller nedlagd. Då mistar vi den sjølvstendige domstolsleiaren som evnar å stå opp mot ytre press. Modellen som no er føreslegen, inneber auka makt til Domstoladministrasjonen på kostnad av dei lokale domstolane".

OSV

Hva kan så forventes av rikspolitikere som lever godt med massedrap på barn (i Norge), som godt på vei allerede har avvirket rettssikkerheten også for de overlevende, som tilsidesetter Eidsvoldsgrundloven (dens rettskilde, 21. mai 2012 mot tre stemmer), som har nedlagt det nasjonale forsvar og fortsetter nedlegge nasjonal matvareberedskap, som bla. ved 'eksterne driftsmidler' setter landet brakk og gjenværende bønder ti å brenne diesel etter asfalten, som klapper seg selv på skulderen (mot en stemme) etter (med fravær av enhver plausibel begrunnelse) ha fysisk angrepet en siden ødelagt nord-afrikansk stat; som stadig bestiller fler Joint Strike Fighter alias F-35 (samt legger alle eggene i én kurv), som har etablert et angiverregime hvor økende antall bekymringsmeldinger til det internasjonalt herostratisk kjente 'Barnevernet' har passert det avtagende antall barnefødsler (and "More education on the same path could make a case worker's behaviour twice as devilish as it was before. Case workers don't need more education, they need their power stripped away, and they need to learn humane ways to care and love children and their families, keeping them together, unless in extreme and exceptional cases, children could come to serious harm." (Steven Bennet)); som lar Statnett utemmet reise 420kV/50Hz-antennar (og sjekk regningen), som 'elektrifiserer' & 'digitaliserer' bort folkehelse, samfunns-sikkerhet og enhver privatsfære?